

Masterskolen våren 2011_1 Introduksjon

Arild Jansen AFIN

Masterskolen 2011 : Introduksjon

- Opplegget for Masterskolen
 - Opplegget, timeplan med mer
- Elementene i en masteroppgave
 - Teori, metode og empiri (data)
 - og forholdet mellom dem
- Litt om aktuelle informatiske forskningsmetoder
- Eksempler på noen AFIN-oppgaver
- Innledning IS-perspektivet og IS-forskning mer spesifikt
- Litt om utforming av tema og problemsstilling

Opplegget og planen

- Opplegg, pensum og planen , se <http://www-adm.uio.no/studier/emner/jus/afin/FINF4002/v11/index.xml?vrtx=admin>
- Eget SPSS-kurs
 - 9. mars (8.15-12) og 10.mars (12.15-16) Dette avholdes i kursrommet i 3. etasje
- Tips til masteroppgaver
 - <http://www.jus.uio.no/ifp/om/organisasjon/afin/studier/Forslag%2520til%2520emner%2520for%2520masteroppgaver%2520November%25202010.pdf>

Hva er forskning

- **Forskning** er en aktiv, grundig og systematisk granskning for å finne ny viten og øke kunnskapen.
- I alminnelighet følger forskningen en viss strukturell prosess. Ulike steg varierer beroende på emnet og forskeren selv. Følgende steg er generelt inkludert både i grunnforskningen og tillempet forskning:
 - Hvilket emne som det handler om (tema, problemområde)
 - [Hypotese](#) (problemstillinger) - basert på eksisterende kunnskap (teori)
 - Innsamling av data (metodebruk)
 - Analyse av data (fortolke data og sammenholde med eksisterende teori)
 - Sluttninger/konklusjoner

Masterskolen våren 2011_1 Introduksjon

Arild Jansen AFIN

Masteroppgaven som forskningsarbeid

Dette innebærer :

- Dere skal dypere ned i et avgrenset tema
- Klarlegge og beskrive (kort) eksisterende (vitenskapelig) kunnskap (teori) på feltet som dere mener er relevant for arbeidet
- Utforme forskningsspørsmål som bygger på teorigrunnlaget
- Utforme og følge et faglig metodisk opplegg tilpasset forskningsspørsmålene
- Samle inn og analysere egne data
- Konklusjon: Sammenholde egne funn med teori beskrevet foran

Hva en masterfagsoppgave kan (bør?) inneholde (men ikke nødvendigvis i denne rekkefølgen)

- Innledning til temaet/problemstillingen - motivasjon - bakgrunn ..
- *Teoretisk plattform*: beskriver faglig ståsted, aktuelle begreper og sammenhengen mellom dem
- *Forskningsspørsmål* [og eventuelt noen hypoteser]
- Beskrivelse av *metodisk tilnærming* - undersøkelsesopplegg
- *Empiri* - innsamling av data
- Analyse og drøfting
- Konklusjoner

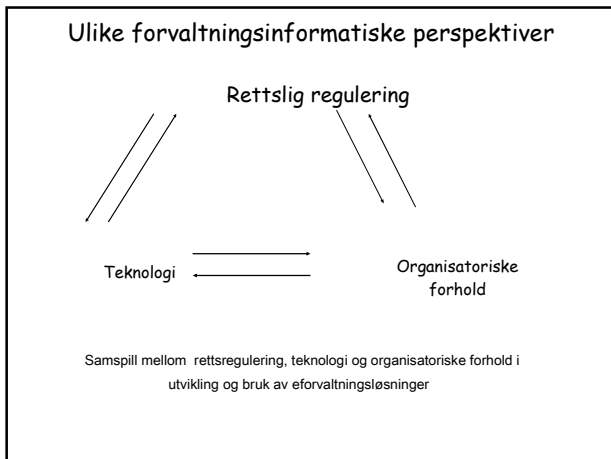
Men denne strukturen passer ikke for alle typer oppgaver !

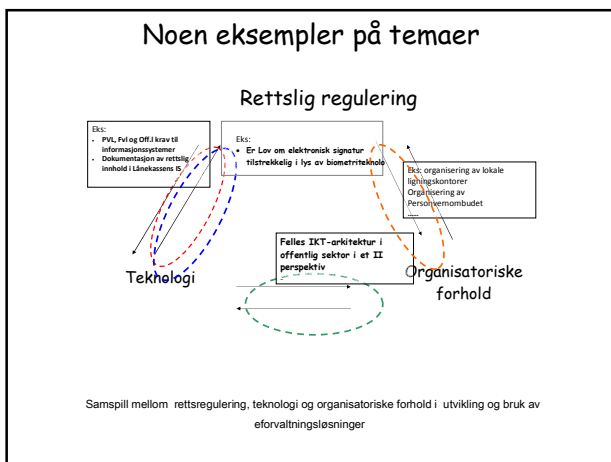
Litt vinklingen av forvaltningsinformatiske emner

- **Faglig vinkling**
 - Oppgaver i forvaltningsinformatikk er bundet til anvendelse av fler- eller tverrfaglig forskningsmetode som involverer jus, samfunnsvitenskap og informatikk
 - Kan velge vinklinger som gir ulik vekt på de forskjellige faglige aspektene
- **Teoretisk/praktisk vinkling**
 - Typisk å både ha teoretisk og praktisk sikte (empiri i lys av teori/teori i lys av empiri)
 - Mange har fokus på styringsidealer mv, ofte med et rettighetsperspektiv
 - Ofte kritisk-konstruktivt, alltid uavhengig
- **Aktørvinkling**
 - Emnet vil ofte direkte gjelde offentlig sektor, men trenger ikke ha forvaltningen som ståsted (jf figuren på neste side)

Masterskolen våren 2011_1 Introduksjon

Arild Jansen AFIN



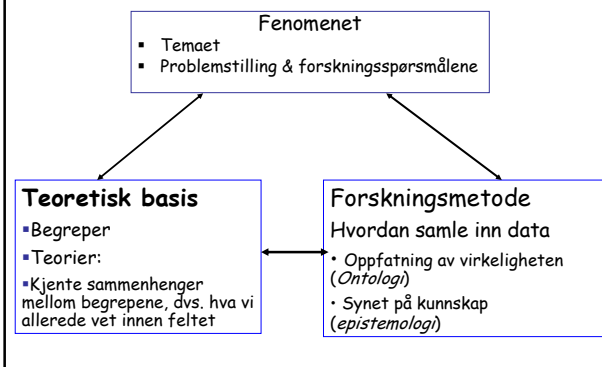


Eksempler på noen hovedfags/masteroppgaver

	tema	Metode
Herbjørn Andresen	IT-system og rettslig regelverk	Juss og Informatikk
Even Harket	Oppgaveplikt og Ligning...	Juss og Informatikk
Are V. Haug	Politisk kommunikasjon på kommunale hjemmesider	Statsvitenskap og informatikk
Andre Hodnevik	Beslutningssystemer for offentlige anskaffelser	Informatikk, samf.vit. og noe juss?
Eirik Jensen	Organisering av lokale ligningskontorer	Juss og statsvitenskap
Ida Martinussen	Digitale skiller og minoritetsgrupper	Samfunnsvit., juss og IT
Lise Nilsen	E_businesskonsept, systemløsninger, ..	Informatikk og Samfunnsvit. (Økonomi)
Marius Pellerud	Tverrsektorielt IKT-samarbeid i staten. En undersøkelse av [...] Altinn	Statsvitenskap, informatikk
Kjetil Helberg og Steinar Skagemo	Semantisk Minside. Semantisk web og rettighetsinformasjon.	Informatikk, jus og noe statsvitenskap
Erik Hornes og Oivind Langeland	Felles IKT-arkitektur i offentlig sektor i et II perspektiv	Informatikk og juss,
Stig Hornes	Elektronisk identitetstytveri	Informatikk og juss
Ragnhild Andam og Oyvind Karlstad	Pensjonister i informasjonsnettverket	Juss, Samfunnsvit., noe informatikk
Marit Grøntun Masterskolen	Universell utforming av Komm. 2009 Introduksjon Arild Jansen AFIN hjemmesider	Informatikk, samfunnsvit., juss

(Tenke - og kaffe-) pause

Masteroppgaven - et forskningsprosjekt
De 3 hovedelementene

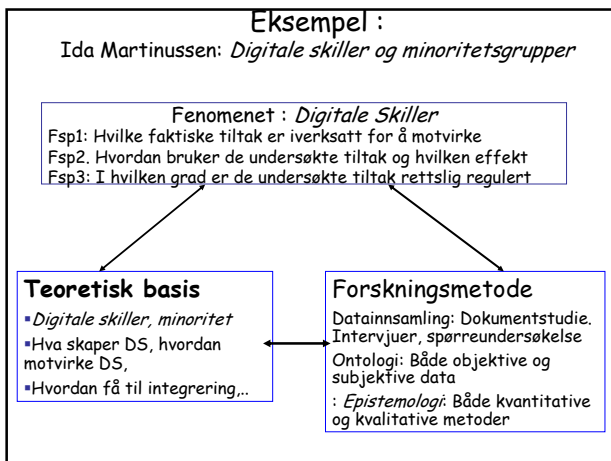


Forholdet mellom teori og metode

- Teorien og de avledete problemstillinger (ev. hypoteser) utgjør premisser for den metodisk tilnærmingen
 - F eks. vil ønske om teste ut hypoteser ofte lede til valg av kvantitativ metode
- Men et teoretisk utgangspunkt kan tillate ulike metodiske tilnærminger, eventuelt en kombinasjon av flere metoder
 - F eks. kombinere intervjuer med en spørreundersøkelse
- Imidlertid vil dere ofte gjøre tilpasninger av metodebruken ut i fra tids- og resursmessige (praktiske) hensyn. Dette er ok, så lenge dere redegjør for dette og peker på mulige ulemper/svakheter
 - F eks færre intervjuer en planlagt, eller et ikke-representativt utvalg av respondenter ...

Masterskolen våren 2011_1 Introduksjon

Arild Jansen AFIN



Hva er teori innen informatikken- noen eksempler

- **Matematisk -naturvitenskapelig teori innen informatikk**
 - Eks: Teorier for operativsystemers oppbygging, kommunikasjonssystemer, krypteringsalgoritmer, digital billedbehandling, programmeringsteori/metoder for bevis av programmers korrekthet, databaseteori, modelleringsteknikker,...
 - Disse er basert på matematisk/logiske teori.
- **Informasjonsvitenskap (Information systems)**
 - Empirisk baserte teorier for metoder innen systemutvikling, implementasjon/innføring av IS, informasjonsinfrastruktur-teori, informasjonsforvaltning, menneske-maskin-interaksjon (HCI), semantisk web,...
 - Disse bygger ofte på en kombinasjon av informatikk & samfunnsvitenskap, f eks gjennom å knytte organisasjonsteori til innføring, tilpasning og bruk av bestemte typer IKT-systemer

Teorier tar alltid utgangspunkt i *et bestemt perspektiv*, og det finnes ofte *alternative (konkurrerende teorier)*

Masterskolen 2009 Introduksjon Arild Jansen , AFIN

Forståelse av informasjonssystemer

- IS: collection of people, machines, data and methods organized to accomplish specific functions and to solve specific problems (Beekman, 2001).

Dette er en definisjon, eller en hensiktsmessig avgrensning og ingen teori som kan bevises eller motbevises, men virderes om den er fruktbar for vårt valg av perspektiv

Vi kan gjerne velge en annen definisjon, som innebærer et annet perspektiv

Masterskolen våren 2011_1 Introduksjon

Arild Jansen AFIN

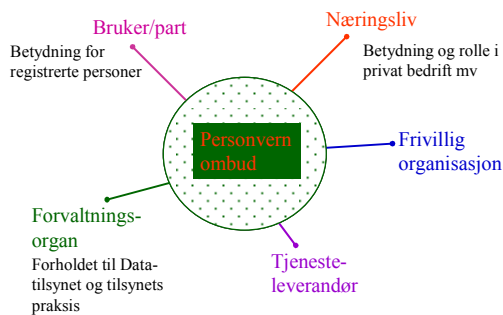
Teorier om IS

Eks :

IS are social systems whose behaviour is heavily influence by goals, values and beliefs of individuals and groups, as well as the performance of the technology. The behaviour of an IS is not deterministic and does not fit into any formal algorithmic representation (Beekman 2001)

Dette er en påstand som er bekreftet av mange empiriske studier og framstår som *teori*. Men den er generell, og lite egnet som en konkret , testbar hypotese. Vi må derfor lete etter mer konkrete faktorer påvirker bruk av IS (f. eks. saksbehandlingssystemer, beslutningssystemer, kommunikasjonssystemer, osv.)

Litt mer om problemstillingen - valg av "aktørvinkling"



Problemstilling I

- **Faglig innhold**
 - Problemstillingene kan være samfunnsvitenskapelige, rettslige og informatiske og/eller de kan kombinere ulike faglige aspekter
 - Problemstillingene kan omfatte beskrivelse av en empiri og vurderinger av denne empirien, for eksempel i lys av en teori
- **Eksempel:** " Dokumentasjon av rettslig innhold i Lånekassens informasjonssystem" (jf rettssikkerhetsteori)
 - **Forvaltning:**
 - Kan Lånekassens informasjonssystem (LIS) sies å være tilstrekkelig dokumentert?
 - Hva anses som systemdokumentasjon i LK og hvilke interne retningslinjer gjelder?
 - Hvordan er arbeid med dokumentasjon organisert (oppgaver, ansvar)?
 - I hvilken grad er rettslig innhold dokumentert og sammenholdt med grunnlaget i lov og forskrift?
 - **Bruker/part:**
 - Hvilket behov har brukere/partner for å finne ut noe om innholdet i LIS?
 - Hvor kontroversielt kan innholdet av LIS sies å være?
 - Hvilket kilder har brukere/partner tilgang til for kunnskap om innholdet av LIS?

Masterskolen våren 2011_1 Introduksjon

Arild Jansen AFIN

Litt om å nærme seg en problemstilling via en idéskisse

- Er én av flere mulige måter å undersøke emne og problemstillinger på
- Mulige arbeidstrinn i arbeid med idéskisse
 - Utgangspunktet er valg av emne, jf emnebanken
 - Skriv skissen i saksprosa
 - Bruk aktørvinklingen, jf forrige bilde
 - Skriv så mange spørsmål du klarer til hver av aktørene, idet du bruker pensum fra masteremner mv
 - Angi hva du må finne ut av om faktiske forhold for å kunne svare på spørsmålet på en holdbar måte, og endre eventuelt spørsmålet
 - Angi hvilken teori mv som kan antas å være fruktbar for å forklare og svare på spørsmålene
 - Velg de mest lovende spørsmålene og gå en tur mens du lar hjernen spinne
 - Gjør videre notater, reformuler, prøv ut nye spørsmål mv

Mer om problemstilling

- Problemstruktur
 - Problemstillingen kan gjerne formuleres på *to nivåer*, f.eks med en/to hovedproblemstillinger med tilhørende underproblemstillinger
 - Problemstillingen kan formuleres i *to omganger*, på ulike nivå, for eksempel slik at du har én problemstilling helt innledningsvis og en presisert problemstilling som resultat av gjennomgangen av relevant teori mv
 - Det kan være aktuelt å illustrere problemstrukturen
- Problemavgrensning
 - Velg *positiv problemavgrensning* og negativ avgrensning kun når det er nødvendig (det er så mye du ikke skal skrive om!).
- Problemformidling
 - "Oversikt over fremstillingen" i innledningskapittelet kan med fordel skrives som en *problemoversikt* der poenget er å formidle hvorledes de ulike delene av problemstillingen blir behandlet i oppgaven
 - Det kan være lurt å minne om problemstillingen under veis i fremstillingen

Problemstilling - 3

- Betydning
 - Problemstillingen er "regissøren" og skal gjennomlyse/prege hele oppgaven
 - Bare det som kan begrunnes ut i fra problemstillingen skal behandles i oppgaven
- Prosessen
 - Ved påbegynnelse av arbeidet med oppgaven er problemstillingen *foreløpig*, og du kan forvente at du kan/bør/må foreta justeringer etter hvert som du lærer av å gjennomføre undersøkelsene.
 - Problemstillingen vil ofte bli slutført *til slutt!*
 - Det er "god skikk" å drøfte/redegjøre noe for hvorledes en problemstilling har utviklet seg under veis i arbeidet.
